

www.e-rara.ch

**Demosthenis Oratorum Graeciae principis Opera, quae ad nostram
aetatem pervenerunt, omnia**

Demosthenes

Basileae, [1549]

Universitätsbibliothek Basel

Persistent Link: <https://doi.org/10.3931/e-rara-93319>

Demosthenes Oratio Peri Sym[ios] sive de Curatione reipublicae, Ioachimo Camerario
interprete.

www.e-rara.ch

Die Plattform e-rara.ch macht die in Schweizer Bibliotheken vorhandenen Drucke online verfügbar. Das Spektrum reicht von Büchern über Karten bis zu illustrierten Materialien – von den Anfängen des Buchdrucks bis ins 20. Jahrhundert.

e-rara.ch provides online access to rare books available in Swiss libraries. The holdings extend from books and maps to illustrated material – from the beginnings of printing to the 20th century.

e-rara.ch met en ligne des reproductions numériques d'imprimés conservés dans les bibliothèques de Suisse. L'éventail va des livres aux documents iconographiques en passant par les cartes – des débuts de l'imprimerie jusqu'au 20e siècle.

e-rara.ch mette a disposizione in rete le edizioni antiche conservate nelle biblioteche svizzere. La collezione comprende libri, carte geografiche e materiale illustrato che risalgono agli inizi della tipografia fino ad arrivare al XX secolo.

Nutzungsbedingungen Dieses Digitalisat kann kostenfrei heruntergeladen werden. Die Lizenzierungsart und die Nutzungsbedingungen sind individuell zu jedem Dokument in den Titelnformationen angegeben. Für weitere Informationen siehe auch [Link]

Terms of Use This digital copy can be downloaded free of charge. The type of licensing and the terms of use are indicated in the title information for each document individually. For further information please refer to the terms of use on [Link]

Conditions d'utilisation Ce document numérique peut être téléchargé gratuitement. Son statut juridique et ses conditions d'utilisation sont précisés dans sa notice détaillée. Pour de plus amples informations, voir [Link]

Condizioni di utilizzo Questo documento può essere scaricato gratuitamente. Il tipo di licenza e le condizioni di utilizzo sono indicate nella notizia bibliografica del singolo documento. Per ulteriori informazioni vedi anche [Link]

Occupatio.

Proverb. de Asi
ni, aut Delphica
umbra.

rerum potirentur: nam hæc omnia sibi aduersa noxiaque fore existimabant. Cupiebant autem potissimum hæc duo: primum, ut cum Amphictyonib. sua consilia communi-
care possent: deinde, ut opum quæ in templo Delphico erant, participes redderent. Ha-
rum enim studio & cupiditate cum ita tenerentur, non mittebant quin alijs quoque eo-
rundem scelerum auxiliares essent. Proinde quosdam inuenietis priuatorum como-
dorum causa ad multa flagitia committenda adductos fuisse, quorum nihil habebant in a-
nimo patrare. Quæ igitur cum ita sese habeant, certe uobis loci nihil, neque negligentia,
neque socordia erit. Tu uero, dicet aliquis, ecquid iubes nos metu perculsos ac territos
ista facere? & tu hæc præcipis: Non uos ad hæc alligo, ciues, sed ne quid nobis ipsis in-
dignum admittamus, uel ut immines bellum recipiamus admoneo: idque nos decere ma-
ximè arbitror, ut tales, qui recta iustaque præ se ferant, apud omnes habeamur. Ad eos ue-
rò qui temere omnia audenda tentandaque existimant oportere, & non ad cordatos il-
los ac fortes uiros in re militari hæc dicta esse uolo. Nos Thebanis concedimus habe-
re Oropum, & si quis nos interroget, an non iubeat profiteri ac dicere ueritatē, quam-
obrem habeant? Respondebunt, arbitror, ne bello gerendo opus sit. Et nunc etiam
Philippum sinimus ex pactis conuentis occupata Amphipoli, fines suos atque imperium
dilatare ac propagare: & Cardianos sufferimus, ab alijs Cherrhonesitis extra ordinem
collocari & eximi. Carem quoque patimur, & insulas Chium, Co, Rhodum occupare,
& Byzantios naues ad portum deducere: nulla profecto alia de causa, quam quod à
bello feriari & quietem sequi plus emolumenti habere existimamus, quam de his per-
petuo belligerari atque contendere. Effet igitur non ignauum modò atque inutile, uerū-
etiam ualde miserum ac lamentabile, singulos aduersus singulos de priuatis rebus &
maximè necessarijs ita commissos, nunc cum uniuersis de umbra Delphica depugnare,

DEMOSTHENIS ORATIO ΠΕΡΙ ΣΥΜ-

μορίας, siue de Curatione reipublicæ, Ioachimo Came-
rario interprete.

P R A E F A T I O.

AD explicationem scriptorum ueterum antequam accedatur, quæri solet de autore, et de genere scripti. Quæ
propter qui in hanc rem operam dant, expositionem quandam uitæ autoris eius, cuius opus aliquod in ma-
nus sumpsere, texere consueuerunt. Hoc non iucunditatis historiæ tantum gratia fit: sed multo magis, ut seculo
& gente cognita, intelligi bonitas scriptorum possit. Non enim dubium est, quin neque temporibus, nec locis om-
nibus, omnia natura proferre soleat. Et hoc eximium bonum professionis sapientiæ certo tempore & loco sem-
per eminuit. Quæ opinio nullam habet absurditatem: et utilis est legentibus scripta ueterum, ad exquisitiorem
quandam & certitudinem, cum aliorum, tum maximè orationis: quæ negligentius considerata, magnâ aliarum
quoque rerum confusionem incidere necesse est. Nos autem in percensenda quasi historia uitæ, morum, fortunæ
Demosthenis, non occupabimur: remittentes uos ad narrationes copiosas aliorum, quæ sunt in medio. Atque hoc
modo excerpemus conueniens proposito interpretationis nostro, Atheniensem illum fuisse, & floruisse his tē-
poribus, quibus eloquentia græca, ultima perfectione conclusa: eaque ætate, quæ feracissima fuit sum morum ui-
rorum, ex quibus nominatim decem Rhetores memorantur, qui quasi de palma eius contenderint. Athenienses
uero sapientia et benedicendi laude præstitisse omnibus, nemini est inauditum, neque ignotum. Quare ut ipsius sin-
gularis excellentia nulla prædicetur, hæc putari possit beneficio seculi ac gentis illius satis esse commendata.
Neque hoc prætereundum, de studio ipsius & industria in discendo, eiusmodi tradita esse: unde intelligitur, non
tam ingenio illum & bonitate naturæ, quam labore, diligentia, assiduitate, exercitio, meditatione, tantâ admi-
rationem obtinuisse: quod omnia illius, summa accuratione, & sollicitudine, quasi ad normam facta atque composita,
declarant. Quinetiam ipse alicubi hac in parte sollicitudinem suam ostentare non dubitat.

De genere scripti cum quaeritur, duo ueniunt in disputationem. Vnum generale, in quo sunt discrimina ora-
tionis, quibus solutam illam dicimus, aut poemata. Item horum etiam partes: ut solutæ orationis, disputationes, qua-
rum est sermo, & contiones, quarum sunt quæ propriè orationes nominantur: & media quædam inter hanc,
& poemata, historia. Poematū sunt multæ species, quas hoc loco recensere, ineptum fortasse fuerit. Alterum est
peculiare singularum partium, quo consideratur argumentum & modus quidam tractationis illius, itemque o-
rationis ipsius ratio, quæ græcè *φασίς*, quique *ῥαγαντις* dicitur, nec non compositio. Debent enim hæc ad il-
lud quasi congruere. Ac Demosthenem solutæ orationis, et eius quidem quæ contentiones complectitur, auto-
rem

rem fuisse constat. Huius uero causæ, cuius lectio nobis proposita est, tractatio uersatur in deliberatione, & in dissuasorio. Cuius argumentum tale est.

Fama sparsa erat, regem Persarum exercitum cogere, quem in Græciam traducturus esset. Tumultuari igitur in primis Athenienses populus, & ad arma concurrere, ut sunt uulgi animi feroces & turbulenti. nec solum concurrere, & defendere se, suamque ciuitatem, sed conuocare etiam alias Græcas ciuitates: & extra Græciam, nempe alicubi in Lydia, occurrere Persæ uelle. Instigabant ardentis animos popularium, Rhetorum hortationes, qui pro concione maximis laudibus uehementes præclara facinora ueterum, faces subderent cupiditatibus uulgi. Itaque Demosthenes hac oratione cohercere studet impetum concitatæ multitudinis, non quidem manifestè aduersando (hoc enim in uehementiam mali, & animorum ardorem contrarium esset) sed oblique illos irritatores carpendo. Et ostendendo belli magnitudinem & pericula: nec non tamen subiiciendo apparatus & instructionis rationem, hoc cõsequitur, ut dissuadere eum belligerari cum Persis oportere, nemo possit calumniari. Placatis enim, sedatisque animis, repræsentatisque difficultatibus & discriminibus, æquo iam animo ferunt dissuasionem mouendi & faciendi belli, cuius ipsi soli & sua sponte autores fuisse uideantur, in tanta præsertim aliarum ciuitatum infidelitate & perfidia.

Capita causæ hæc ferè sunt: Non properandum nimis, sed expectandum principium iniuriarum & belli, quod ab ipso Persa oriatur. Sic enim ad societatem armorum facile adduci sese, alios Græcos passuros esse, cum ipsum periculum coegerit. Quare bellum censet meditandum magis, quam suscipiendum: hoc est, instruenda & comparanda omnia ad illud necessaria. idque quæ ratione rectissime sit futurum, docet. Est hæc generalis diuisio & partitio orationis. Poema autem nunc uoco, orationem astrictam numeris, ut sunt ea quæ nunc dicuntur carmina, & propriè uersus, cuius appellatio generalior est: nostra lingua dicitur ein Zeyl. Propriè autem in carmine dicitur uersus, quia in singulis generibus carminum, siue sit heroicum, siue elegiacum, siue sint Odæ, quæ propriè dicuntur carmina, sunt uersuum istorum definitæ comprehensiones, ut,

Arma uirumque cano, Troiæ qui primus ab oris, &c. uersus id dicitur, & nihil illi annecto, quamuis chartæ aliquid supersuerit. Est enim uersus perfectus. In soluta uero oratione non est talis uersus definitio. Sic oratio quæ est astricta numeris, poema dicitur: quia in eo sunt sublimiora & ardua magis, & quasi equis inuehitur. sicut econtrâ Græci orationem absolutam uocant πεζὸν λόγον, quasi pedestrem orationem, hoc est, humilio- rem, quæ non illis legibus numerorum est deuincta. Solutæ autem orationis sunt tres partes, siue species. una est, Sermo: sic enim eam uocat Cicero. altera est, Oratio: tertia dicitur Historia, quæ medium inter solutam orationem & poema obtinet. Sunt & hæc generales appellationes: sunt autem propriæ certarum quarundam rerum.

Sermo igitur est disputationum earum, quarum est æquabilis quædam tractatio. Quæ res æquabiliter exponuntur, earum rerum dicimus & intelligimus sermonem: ut sunt philosophicæ disputationes, ut cum Cicero disputat de officiis, de Academicis & Tusculanis quæstionibus, &c. Quarundam uero rerum tractationes exigunt contentione, & illæ nominantur Orationes. ut sunt causæ forenses, & aliæ: ut Oratio pro Milone, Ver- rimæ, Philippicæ orationes. In illis autem non seruatur æquabilitas. nunc enim extollitur, & illi respondet oratio: nunc indignatur, & inuehitur in aduersarios. & omnino sibi omnis generis affectus propositos & subie-

ctos habet, quibus oratio etiam respondet. Inter hanc est media quædam oratio, quæ dicitur Historia. ea neque soluta oratio est, neque poema. Subiectis deinde suis speciebus orationi absolutæ, siue poemati, quæritur, quid in singulis his partibus, siue speciebus considerandum sit. Inuenitur primum argumentum, deinde modus tractationis: item ipsius phrasis, id est elocutio, quæ est a uerbo φράσις, siue φράσις. Est autem phrasis ipsa dictio. Vix potest planè dici & clarè, nisi in aliquo exemplo. Totius autem orationis ipsa dictio est phrasis, id est, ipsum quoddam filum, & textura orationis. χαρακτήρ deinde dicitur nota, id est, quoddam signum, uel

nota aliqua eminens, in aliqua re. Sic dixerunt in orationibus χαρακτήρ, illam singulariter notatam eminens proprietatis. Est enim χαρακτήρ, sicut iam dictum est, illud insigne & eminens in oratione. ut cum sic dicimus: Illa oratio est grandis, iam extollitur: aut, illa oratio demittitur, abijcitur, serpit humi. Notantur autem tres notæ, Grandis, humilis, & media. Est etiam in oratione obseruanda illa compositio, id est, illa constructio grata & iucunda, & numerosa, quam tantopere laudat, & tanti facit Cicero cum alibi, tum præcipuè in eo libro qui inscribitur Orator. Cum enim omnia ita sunt constricta, non solum concinnè uerbis & figuris, sed etiam ipsis numeris: hoc quamuis & ipsum pertineat ad usum ueritatis, tamen tale est, ut ab his quamuis modica ex parte, tamen aliqua ex parte, qui sunt uersati in scriptis ueterum, intelligi possit, compositio nominatur.

Genus est causæ deliberatiuum. Contradicit enim suadentibus, bellum faciendum Persæ: & callidè dissuadet. non enim planè quiescere Athenienses iubet, sed ita sedere instructos, ut si in expeditionem iamiam sit proficiscendum.

Modesta repre-
hensio assentan-
tium populo ora-
torum.

Magna res cul-
pa ingenij dete-
runtur.

Ipsam tēpus res
gestas laudat.

Optimus orator,
qui optimē reipu-
blicae consulit.

Propositio: Per-
sa nō temerē bel-
lū inferendū esse.

Cōfirmatio, à du-
bys Græcorū uo-
luntatibus.

A iusto.

Perfa rem auro
gerit.

Ciuitates sua cō-
pendia spectant.

Alia ratio Athe-
niensium, quam
ceterarū urbū.

Epilogus pri-
mæ propositio-
nis.

Alterā proposi-
tio: Atheniēses
ad bellum instru-
endos esse oportere.

Reprehendit te-
merarios et im-
portunos orato-
res.

Bellum difficile,
prælium facile.

VI maiores uestros laudant, Athenienses, deligere sibi materiam dicendi, iucundam quidem auditu, uidentur, sed parum idoneam his quos celebrare uoluerunt. Aggressi enim eas res explicare uerbis, quibus nulla orationis uis sufficiat, ipsi quidem eloquentiæ famam aliquam consequuntur: sed illorum uirtutem longè minorem opinione audientium reddunt. Ego uerò ita existimo, ipsum tempus amplissimam eorum laudem complecti, hoc enim in tanta diuturnitate sua, nullos protulit, qui præclariora facta, quam illi designa- sent, sustinere possent. Materiam autem orationis non futuram esse aliam utiliore arbitror, quam qua exponatur uobis, instructionis & apparationis ratio, qua maxime tuti defensi que esse possitis. Nam ita sese res profectò habet, ut quamuis nos omnes egregij oratores perhibeamur: nihilo tamen meliore in loco res publica sit futura. Sin aliquis, quisquis fuerit, progressus in medium, non solum docenda, sed etiam persuadenda optime instructionis rationem teneat, qui que sciat, & qualis & quanta ea esse, & unde confici debeat, demonstrare: iam omnes, quæ uos sollicitat, curam & anxietatem, ademptam uobis esse fateamini. Hoc ego experiar, si possim efficere: ubi paucis prius exposuero sententiam de regio negotio meam. Ego iudico, Athenienses, communem esse, Persarum regem, hostem omnium Græcorum. Sed non ideo consultum duxerim, nos solos bellum aduersus illum suscipere: præsertim, cum ne inter Græcos quidem amicitiam constare uideam, sed nonnullos Persa ipso magis, quam suis rebus, fretos esse. Quare cum hæc ita sese habeant, causam belli iustam inueniendam: interea omnia quorum usus egeat, præparanda, & huic uni curæ animum intendendum esse censeo. Mihi enim dubium non est, Athenienses, quin Græcia tota, si planum & manifestum fiat, sese à Persa oppugnatum iri, non modò cupidè societatem belli initura, sed etiam ingentes gratias nobis actura sit, qui pro ipsorum salute unà cum eis dimicandum esse statuerimus. Verum hac re inexplorata, si nos alienationis & inimicitiarum autores extiterimus, ualde metuo, Athenienses, ne iam cum illis ipsis, quorum respectu tangimur, conflegendum nobis sit. Nam si Persa hac est uoluntate, ut Græciam adoriatur, profectò paulisper compescet expeditionem belli, ac ciuitatibus quibusdam pecuniam largietur, atque amicitiam offeret. At illæ bellorum suorum successibus prospicientes, & quærentes instaurare detrimenta, hac in cupiditate communem Græciæ salutem negligent, ac despicient. Ad hæc initia, & talem dementiam, nolim deuolui ciuitatem nostram. Neque enim eadem esse ratio potest consiliorum nostrorum de rege, atque aliorum Græcorum. Sed plarisque illorum concessum esse uidetur, ut præ cura priuatarum rerum, negligent Græciæ communitatem. Vobis autem, ne iniuriā quidem affectis, honestum fuerit, hoc supplicium ab autoribus illius exigere, ut desertos aliquos in potestatem Barbarorum uenire patiamini. Quæ cum ita sint, uidendum, ne simul nos simus in bello inferiores: simul is, quem inuadenda Græciæ consilia agitare suspicamur, fidem apud illos amicitiae inueniat. Hæc qua ratione fieri possint, si queritis, nullam aliam scitote esse, quam si omnibus copiis ciuitatum palam delectis & instructis, iusta propter illas animorum nostrorum elatio esse intelligatur. Si qui autem urgent, & uehementer instant cohortationibus, ad bellum suscipiendum, illis hoc responsum esse uolo: Non difficile, neque uirtutis inter consultationes, nec impendentibus periculis, eloquentiæ famam consequi: hoc uerò & difficile & conueniens esse, ut uirtus in discriminibus, prudentia uerò & dicendi uis, in deliberando proferratur. Atque ego in ea sum opinione, Athenienses, ipso uobis erga regem bello, difficultatis plurimum obijci: conflictum autem perfacile futurum esse. Quid ita uerò? Nimirum, quia bellum quodcunque motum fuerit, classem requirit, & pecuniam, & apta loca: quibus omnibus abundare Persam multo maxime, comperio. In conflictibus autem nulla re magis opus est, quam fortibus uiris: quorum longè maiorem nobis, sociisque nostris copiam suppetere existimo. Quare nulla ratione nobis committendum censeo, ut bellum inferamus, Ad conflictus uerò ita esse dico

dico instructos nos oportere, ut id ipsum quàm rectissimè fieri posse uideatur. Quod uerò alia copiarum, quibus cum Barbaris depugnaretur, natura esset, atq; alia quibus cum Gracis, sanè dissimulari apparatus nostros aduersum regem, tegi ue posse desperarem. Cum uerò omnium instructionum natura una, & cum ijdem omnium copiarum sint tituli ac capita, ualere armis quæ hostibus obijciantur, socios tueri, sua bona cōseruare: cur alios quærimus, qui iam habeamus notos & confitentes hostes? Cur uerò non potius aduersum illos instruimur, repulsuri etiam istum regem, siquidem iniuriam ac uim nobis intenterit? Sed uos Graciæ huc ciuitates conuocabitis? At si quæ ille postularint, recusaueritis facere, ab alienatis à uobis nonnullis, sperare quenquam potestis ad imperata facienda præsto futurum esse? Sed nos, inquitis, illis oppugnationis regiæ consilia exponemus? Non enim per deos immortales, providere ipsos arbitramini? Mihi quidem dubium non est. Nunquam tamen in hoc maiorem metum inesse putauero, atq; in dissensionibus & odijs, cum erga nos, tum inter se illorū. Hoc igitur unum agent legati, ciuitates ut circumeuntes, occinant ubiq; nugarum aliquid auribus concionis. Sin quod nunc censemus, facere uolueritis: nemo tum inuenietur Græcorum omnium, tantopere fretus rebus suis, qui cum uideat habere uos equites mille, legionū quantum libeat, classē nauīū trecentarum, non uenturus ultrò sit cum precibus, ut inter hæc salutē inueniat. Ita fit, ut conuocatio à uobis, preces: & si frustrēmini, repulsam complectatur. Si autē instructi omnibus rebus, quasi cursum belli in hiberitis: futurū est, ut omnes ad uos deueniant, seq; ut cōseruare uelitis, obtestetur. His & huiusmodi alijs cōsideratis, Athenienses, uehementi & nequicquā prolixè orationi inueniendę, operā dare nolui. Quod autē ad apparatus celeritatē attinet, & quænam optima illius ratio iniri posse uideret, singulari cum cura & labore quæsiui. Quæcēse uos cognoscere, & si placeant sententijs uestris, comprobare oportere. Primum igitur & maximū in tota hac re fuerit, Athenienses, ita uos esse animatos, ut quisq; quid ipsum facere æquū sit, libenter quoq; facere uelit. Non enim fugit uos, Athenienses, cum ad cōsilia & decreta uestra hoc accesserit, ut executionē ad se quisq; pertinere duceret, haud ferè opinionē frustratā uos esse. Cum uerò post illa unus alterū spectauerit, neq; sibi in ulla re, sed uicino elaborandū existimarit, nihil unquā esse confectū. Sed si hac uolūtate atq; prōptitudine sitis, facere uos censeo oportere, ut mille ducentorū numerū expleatis: ad duo millia, octingētis additis. hac enim multitudine absoluta, uidet omnino remansurus mille ducentorū corporū numerus, detractis orbis ac pupillis, & his quib. aliqua reipub. prouincia obtigit, itemq; societatib. & defectis. Tum igitur XX designabitur cœtus, quorum quisq; sit corporū LX. ita ut nunc sunt. Hi diuidentur in partes singulatim quinq; quorū unusquisq; habeat uiros XII. sic ut locupletissimis egentissimum quemq; pensetis. Atq; corporū ordinem ad hunc modum instruendum aio. quam quidē ob causam, tum perspicietur, cum totius rei rationē perceperitis. Nauium uerò, ita ut omnibus numero trecentis designatis, uiginti partes & harum faciat, quarum quæque quīdecim suas trīremes contineat: de prima centuriā quinq;, et de secunda centuriā quinq;, et de tertia centuriā quinq; parti attributis. Post hæc sortiantur singuli corporum cœtus singulas quīdecim nauīū partes, sic quidem ut quisq; cœtus attributas habeat suæ cuique parti trīremes tres. His hoc modo peractis, insuper censeo, cum agri æstimatio sit talentorum sex mille, quo pecuniæ etiā quædam ordinatio sit, distinguendam summā illam in partes centū: quarum quæq; habeat talenta sexaginta. Tum deinde sexaginta talentorum quinq; singulatim partes duendas sorte in unumquemque cœtum ex magnis illis, qui ipse suæ cuiq; parti talenta LX assignet, ut si usus postulet naues centum, suppediet sumptus talenta LX, & nauarchi sint XII. Sin CC naues requiratur, sumptus ad XXX talēta crescat, & nauarchi sint VI. Sin autē CCC, ad uiginti talentorū sumptū, & nauarchos quatuor deueniatur. Simili ratione, Athenienses, nauīū instrumenta uniuersa distribui oportere: estimata secundū tabulas partib. uiginti, sortiriq; singulos magnos cœtus singulas partes illas integras. Tum uerò deinde ipsos in suas partes æqualiter diuidere, & uniuscuiusq; partis XII uiros illa exigere, atq; ita trīremes, quæ quibusq; sorte obuenerunt, exornatas instructasq; reipublicæ præbere. Sumptus nauium trierariorum, conficiendorum instrumentorum,

Athenienses sine
suspitione uolū
ta pacis, instrui
posse.
Instructionū na
tura.

Intestina dissē
siones, externi
belli metu gra
uiores.
Instructio lega
tionib. longē po
tior.

Notat hic Rhetor
res belli suaso
res.
ἀγοράζοντες
attentionem.
Accedit ad ex
ponendam instr
uctionem exped
itionis.
Velle fungi offi
cio maxima in
structionis pars.
Numerus duorū
millium exple
ndus.

De numero nau
um, atq; instru
ctione.

De nauium ins
trumentis.

strumentorum, hanc optimam esse rationem iudico, qua & comparari & ordinari omnia posse uideantur. Quae uero cogantur nauales copiae, nunc deinceps facilem & planam commemorabo. Militiae duces, designent decem inter se uicina loca naualium, circumspeditione diligenti, ubi commodè xxx triremes subduci possint, quo facto, singulis locis attribuentur bini coetus, & xxx triremes, atque sortes conijciuntur tribuum, itemque trierarchorum, qui sint singulorum naualium. Ita erunt coetus bini xxx triremes singulae tribus. Qui uero cuique tribui locus obtigerit, is trifariam, similiterque & triremes diuidentur. Post haec sortes conijciuntur ternarum partium in tribubus, ut singulae tribus naualium obtineant partem unam, illiusque partis tertia quaeque pars cuique tertiae tribus parti cedat: cumque usus postularit, mox iam scire licebit, primum quae ubi tribus praesit: deinde nota & tertia pars erit tribus, & noti trierarchi & certae triremes. Vna quidem quaeque tribus triginta: tertia autem pars illius decem triremes habebit. Atque his ita quasi uia quadam ingredientibus, etsi quid forte hoc tempore uos fugit (uix enim fieri possit, ut inuenta & exquisita omnia teneantur) uiam illa res sibi ipsa suo tempore inueniet, eritque cum uniuersarum nauium, tum unicuiusque partis eadem instructio. Verum de pecuniarum facultatibus atque copiis certis ac manifestis, sentio admirabilia uisum iri ea quae dicturus sum: Nihil secius tam illa dicentur, praesertim cum si quis diligenter consideret, solus ego & ueritatis laudem, & futurorum fidem adeptus esse uidear. Mea ita fert sententia, super sedendum disputatione hac de pecuniis, esse enim copias ingentes, honestas, iustas: quas si nunc exquiramus, appareat tunc desideraturos nos esse: ita longe à comparando, hoc quidem tempore, abfuturi. Tum uero, si iam quiescamus, omnia abundè habituri sumus. Quid igitur est, quod tunc habituri sumus, quodque hoc tempore nusquam est? simile enim hoc aenigmati uidetur. Ego hoc edisseram. Cernitis totam istam urbem, Athenienses, in hac tantum est pecuniarum, quantum, propè dicere auserim, in alijs uniuersis. Sed harum possessores ita sunt animati, ut si cuncti oratores terrores faciant, cum aduentus regis, tum praesentis, atque ita pro comperto omnia affirmant, ut aliter esse non possint, siquæ adeò totidè cum illis hac de re oracula memorent: non tamen non solum contributuri quicquid, sed ne indicaturi quidem, neque confessuri sint se habere. Sin uerborum minas ad rem conferri senserint, nemo adeò demens est futurus, qui non & liberaliter & primus tributum pendere uelit. Quis enim praetorabit suum suorumque bonorum interitum, tributum unius portionis, quod pro sua, proque reliquorum salute impendat? Quare assero, non defuturas pecunias, tunc quidem, cum uerè opus fuerit, ante quod tempus confici non possint. Itaque ne quaerendas quidem prius esse suadeo, ac quicquid hoc tempore paraueritis, aut studueritis parare, id totum ridiculo magis est futurum, quam si nihil penitus sit laboratum. Nam si quis hoc dicat, contributurum aliquem partem centesimam, nimirum talenta sexaginta, uel potius quinquagesimam, id est duplum, nimirum talenta centum uiginti: quid tamen hoc ipsum fuerit collatione ducentorum & mille camelorum, quos regi pecunias portare isti praedicant? Sed uideat hoc aliquis mihi, si uelimus duodecimam conferre partem, nempe talenta quingenta. At uos neque sustinere tantum impendium possitis: neque hoc etiam tributo collato, consultum uestris rebus fuerit. Qua de re alia nos quidem hoc tempore comparemus, ac pecunias dominis suis, ubi optimè sitae sunt, relinquamus: tum accepturi, cum libenter contribuent. Haec ita administrari, Athenienses, non modò gloriosum uobis atque utile, sed etiam perquam idoneum nuncium, quod regem in primis terreat, futurum esse uideo. Non enim illum fugit, maiores suos millenam nauium classem amisisse, congressos cum trecentis quondam triremibus, quarum centum nos praebuissemus. qui cum iam audiet, trecentas uos solos habere instructas naues, non facile, quamuis admodum insanit, pro nihilo ducet inimicitiam ciuitatis nostrae. Cui si animum fortè pecunia sustulerit, comperiet in hac quoque re se à uobis superari. Aurum enim aduehit, ut aiunt: sed hoc si sit distributione consumptum, postea desiderabit. Nam fontes quoque ac putei, si quis sepe multumque hauriat, exinaniri consueuere. Nobis autem esse impensas, aestimationem agrorum, ad talentorum sex millia audiet. Quae defensuros esse nos, si impetantur, optimi testes fuerint maiores illius, qui nobiscum in

De pecuniarum facultatibus.

Urgente necessitate, pecuniae minus grauiter contribuentur.

Extenuatio tributorum.

Ostendit commoditatem sui consilij.

Ab exemplo Xerxis.

Atheniensibus pecuniam regis non metuendam.

Non esse metuendum, ne Graeci cum Persa militent.

Mara

Marathone conflixere. Dum autem uictoria nostra fuerit, fieri nequit, ut pecuniæ nobis definit. Neque illud ego, quod quidam uerentur, ne pecunijs affluens Persa, externum militem conducat, uerum esse existimo. Nam in ea sum opinione, si expeditionem moueat aduersus Aegyptios, Orontem, alios barbaros, non defuturum illi mercenarium Græciæ militem. Non ideo, ut Persa ipsorum ope hostibus suis superior euadat, sed & quisque illius copijs exterminet inopiam suam. Verum secuturos hunc Græcos ducentem in Græciam, non puto. Quò enim se conuertent postea? in Phrygiam scilicet transibunt, seruitum Barbaris? Non enim de alia re cum Barbaris certamen est nobis, quàm de agro, uita, institutis, libertate, & alijs huiusmodi. Quis igitur inueniatur tam infelix, qui pro paruo lucello parentes, monumenta, patriam perdere non dubitet? Ego quidem mihi persuadeo, futurum esse neminem. Quin neque Persæ ipsi expedit, externo milite uincere Græciam. per quos enim nos ille uicerit, præstantiores se esse fateatur necesse est. At id non agit nobis superatis, alijs ipse ut obnoxius sit. Sed optat primum quidem uniuersorum, at si fieri hoc nequeat, eorum saltem, quos in potestate iam habeat, dominus esse. At enim Thebani cum Persa se coniungent. Difficile est apud uos uerba de illis facere. Nam cum illos oderitis, neque uerum de ijs, neque bonum quicquam audituri libenter esse uidemini. Veruntamen æquum fuerit, in deliberationibus rerum maximarum, nullam rationem utilem, nulla de causa præterire. Mihi itaque tantum uidetur abesse, ut Thebani unquam coniuncti cum Persa adorianatur Græciam, ut magnis opibus, si suppetant, redempturos putem tempus occasionemque aliquam, qua priora in Græciam peccata sua corrigant. Quod si quis Thebanorum malam penitus & infelicem esse naturam arbitratur, nemini hoc tamen obscurum fuerit, si Thebani cum Persa conspirent, inimicos illorum nobiscum facturos esse. Atque hanc ego primum iustitiæ aciem: deinde illos qui ad eam sese adiungent, facile proditores & Barbaros, si cum omnibus mortalibus confligendum sit, superaturos esse confido. Quare nolite nimium metuere. neque etiam seduci uos sinite, ad ultro Persæ bellum inferendum. Quin etiam, ne aliorum quidem Græcorum quenquam, in timore huius belli esse uideo. Quis enim ignorat omnium, qua bonorum copia potiri sint, quàm diu ipsi inter se concordēs, pro communi illum hoste habuerint? Postquam autem amicū sibi esserati, mutuis odijs distrahuntur, in ea mala incidere, quæ execrari qui uelit, excogitaturus non esse uideatur. Nos ne igitur timeamus illum, cuius fortuna et euentus coniunctionem contrariam, alienationem utilem esse declarat? Minime quidem hæc faciamus, Athenienses: sed iniuriam inferre uitemus, nostra primum causa, deinde turbulentæ & perfidiosæ Græciæ consideratione. Nam si unanimes nos, Persæ soli bellum moueremus, non iniustum duxerim, uel aliqua illum à nobis iniuria affici. Sed cum res aliter se habeat, hoc uobis in primis cauendum, ne quem iuris in Græcia conseruandi, ipsi prætextum suppeditemus Persæ. Si enim quiescamus, qui illi fidem habere uelint, non citò inueniet. Orto uerò à uobis belli initio, nemo erit qui nostrum hostem, non firmum sibi amicum futurum esse credat. Ne igitur, quantopere Græcia laboret, experiri nunc uelit, conuocando, cum nemo affuturus sit: & belligerando, cum uiribus deficiamini. At potius in magna confidentia quiescite, faciteque ut tale nuncium afferatur rei: Non ita me diu ament, desperatione ac formidine trepidari, cum in Græcia uniuersa, tum etiam Athenis. Longè enim aliter res est, sed Græcis, nisi perinde turpe ducerent atque ipse sibi honestum, mentiri, & peierare, iam pridem in ipsum irruptiones fuisse facturos: Verum ab hoc abstinere, sua potissimum causa: Orare autem omnes deos, ut eum Persæ furorem immittant, qui fuerit maiorum ipsius, quòd si animo hæc ille cœperit uoluere, nequaquam inueniet uos negligenter reipublicæ consuluisse. Neque non uidet, de bello gesto cum maioribus suis, foelicitate & amplitudine auctam ciuitatem uestram: antè que illud & in ocio, nulla Græciæ, sicut hoc tempore, ciuitate fuisse præstantiorem. Præterea non latet illum, requiri à Græcis autorem concordiae, uel uolentibus, uel inuitis: atque hunc ipsum illato bello, se excitaturum esse sentit. Itaque cum nota, tum uerisimilia audi-

Artificiosa de
hortatio.

Persæ non expe
dire, ut Græco
milite Græciā
uincat.
Thebanorū pro
ditionem non ef
se metuendam.

Etiam si Theba
ni cum Barbaro
se coniungant,
tamen ipse esse ui
doria.

Barbaricum bel
lum exoptandū
potius quàm for
midandū.

Artificiosa de
hortatio, ne
Græci Persarū
amicitiā expe
tant.
Disuadet, ne bel
lum Persæ infer
rant.

Instructiōe A
theniensiu Pers
æ fore formida
bilem.

Externis bellis
intestine dissens
iones abolētur.

Epilogus.

tu illi omnia erunt, quæ nunciabuntur. Sed ne ego, Athenienses, uobis nimium prolixitate orationis meæ sim molestus, memoratis capitibus sententiæ meæ, discedam. Sic igitur censeo faciendum uobis, ut erga uestros hostes instructi sitis. His autem copijs utamini aduersus regem, atque adeo quoscunque, qui uim uobis afferre conabuntur. Principes uerò non este neque dicti, neque facti iniqui. Res quas nos geramus, eæ quidem ne indignæ sint maioribus nostris, non forensi dictioni operam demus. Quæ si feceritis, & uobis ipsis, & his qui diuersa subiiciunt, consulueritis. Sera enim fuerit indignatio uestra, si hoc tempore in fraudem atq; errorem sitis impulsæ.

DEMOSTHENIS ORATIO DE CLASSIBVS, IOANNE LONICERO interprete.

ARGVMENTVM.

Athenienses ciues, ne, priusquam magnus Persarum rex noui quicquā moliatur, ad arma pronocent, hortatur. Erant enim persuasi, regem ita inuasurum Græciam, ut nunquam antea. quare circa Lydiam occurrere decreuerant, ut Libanius etiam annotauit. Oratio est generis deliberatiui. Status coniecturalis. Porro consultationem hanc suam, apparatusq; bellicum in tria diuidit: nimirum in triremium præfectos, et facultates ipsorum atq; triremes: deinde in facultates ciuium Athenas incolentium, à quibus sumptus fieri oporteat: postremo in locum, seu naualia. Hoc enim apparatu futurū putat, ut ipsi sint parati occurrere regi: tum regem consternatū iri, ne facile Athenæos adoriatur. Bona pars autē orationis huius in diuisione & multiplicatione uersatur. Quare arithmetices hic necessitas elucet, citra quam hæc sanè oratio intelligi haudquaquam potest.

Exordium in-
sinuatione con-
stat. Nam conci-
tatum populum
non audens aper-
tè ab institutore
trahere, arte uti-
tur, rerum gesta-
rum ab maiori-
bus mentionē fa-
ciens, ut eos ad
uirtutem inhor-
tetur, ut rectius
ante factum de-
liberent.

Estq; obseruan-
dum, quod De-
mosthenes orati-
oni huic ab ana-
pæsto trimetro
deficiente, prin-
cipiū ducat, quū
inquit, *οἱ πόλις ἡ
πατριστὴς τὸ αἶμα
δὲ πρὸς ἀλλήλους*. Si
mul autē ab alio
rū oratorū (quos
Athenæum tem-
poris haud pau-
cos habuerunt,

Qui maiores nostros laudibus uehunt, ciues Athenæi, orationem mihi eligere uidentur gratam quidem, nec tamen illis commodantem, quos commendant. De rebus enim ordientes dicere, quas nemo sanè pro dignitate accedere possit, aut exprimere uerbis, ipsi certè eo quod existimatur bene & appositè dicere, gloriam referunt. Virtutem autem, resq; præclarè, nec minus fortiter gestas, minorem uideri apud auditores, quàm putabatur, efficiunt. Ego uerò^b illorum laudem ex temporis procursu maximam reddi arbitror, cuius tametsi multum elapsum sit, nemo tamē interim mortalium, maiora admittere ac suscipere potuit, quàm illi (maiores dico) re & facto sint persecuti. ^c Ipse autem periculum faciam, ut modum, quo mihi maximè iudicamini posse uos ad bellum parare, indicem. ^d Nam sic se res habet, quod etiam si nos omnes, qui huc ante cōspectum uestrum longè iucundissimum prodire solemus, graues atq; potentes dicendo uideremur: res uestras propterea nihil melius habituras bene noui. ^e Sin quisquam qualiscunq; fuerit, hanc cathedram conscendens, docere possit, ac persuadere, quæ nam instructio, quantus apparatus, & undè nam conciliatus urbi nostræ commodet, omnī præsentī rempublicā metu exuerit. ^f Ego uerò hoc ipsum, si modò uires meæ tulerint, facere tentabo: ubi paucis prædixerō, quæ sim imbutus sententia erga regem. ^g Censeo sanè, communem hostem omnium Græcorum esse regem. non tamen propterea uos adhortabor, ut soli præ alijs, aduersus ipsum bellum moueatis. ^h Neq; enim ipsos Græcos, mutuò inter sese amicitia uinculo omnes colligatos uideo. Verum nonnullos plus illi fidei adhibere, quàm quibusdam suorum. ^k Arbitror autem ex his, quum talia sint, prodesse uobis, principium belli obseruare, ut^a iustum sit, & ut apparetis omnia quæ opportuna sunt: hocq; consilij mei argumentum esto. ^b Existimo nanq; o ui ri Athenienses, Græcos (si modò perspicuum fuerit, & apertum, quod rex eos adori-

inter quos Hyperides & Eschines præ cæteris insignes extitere) reprehensione & imminutione, ab auditorum ita persona beneuolentiam concilians. ^b A persona maiorum beneuolentiam conciliat. ^c Propositio, cum docilitate. ^d Attentio, *ἀνταρκατωρ*. ^e Syllogismus, maior. ^f Minor conclusio manifestat, igitur omittitur. ^g Hac propositione concedit populo impetum suum, ut quasi iustus esse uideatur. ^{ac} Ratum eos reuocat clanculum, dum eis non tutum esse adferit, solis aduersus tantum arma ciere regem. ^h Ratio, cur non liceat solis Atheniensibus facere bellum. ⁱ A causa diffidet. ^k Aliud argumentum à causa, quæ statum consultationis exprimit. ^a Duo monet obseruanda. alterum, ut iustum sit bellum; alterum, ut omnia prius præparèt, quàm adorianur regem. Antithesi constat hæc bimembris coniectura. ^b A facto euidenti